

Cursusprogramma

5772 / 2011 - 2012

Wat wil het Studiecentrum?

Het Studiecentrum voor Jodendom van de Liberaal Joodse Gemeente Amsterdam streeft naar:

1. het vergroten en verdiepen van kennis en vaardigheden op Joods gebied, om zo tot een rijker en voller liberaal Joods leven te kunnen komen;
2. versterking van de Joodse identiteit door middel van leren.

Het Studiecentrum richt zich op alle LJG-leden, partners van LJG-leden en overige Joodse geïnteresseerden.

Ook dit jaar bieden we u een zeer gevarieerd cursusprogramma: van praktisch tot verdiepend, gericht op starters, op mensen met gemiddelde Joodse kennis en op 'doorgewinterde lerners'.

De prijzen zijn laag gehouden, zodat iedereen die dat wil, kan meedoen. De meeste cursussen worden op doordeweekse avonden gegeven. Er zijn echter ook vier cursussen op zondagochtend. Deze zijn bedoeld voor zowel de ouders van Talmoed Tora als voor anderen: een nuttige besteding van deze soms wat verloren ochtend!

Naast de elkaar afwisselende cursussen organiseert het Studiecentrum:

1. wekelijks leren op sjabbat-ochtend over de parasjat hasjawoea (zie de pagina hiernaast);
2. studiereizen: een najaarsreis naar Israël in samenwerking met ARZA en een voorjaarsreis met nog te bepalen reisdoel;
3. de denktank 'PJ21': een groep van 10 LJG-ers die zich verdiept in de mogelijke ontwikkelingen van het progressief Jodendom in de 21e eeuw, uitmondend in een voor iedereen toegankelijk symposium in het voorjaar.

Cursusleider:

LJG-leden
om de beurt

Cursusdagen:

sjabbatochtend, van
27 augustus 2011
t/m 30 juni 2012

Tijd:

inloop vanaf 9.00 uur,
leren 9.15-10.00

Prijs gratis

1.

Lernen op sjabbat? Een openbaring!

Elke sjabbatochtend, starten we om 9.15 met het leren over de parasja van de betreffende sjabbat. Lernen is een soort puzzelen op vragen als: wat staat daar nou; hoe moet ik deze tekst begrijpen? Wat de één niet meteen ziet of begrijpt, ziet een andere deelnemer dan soms weer wel. We noemen leren dan ook wel een stukje 'openbaring', waarbij we openbaring beschouwen als het ontdekken van samenhangen in en betekenis van de teksten die we lezen.

We doen dat met overleg, maar ook met koffie en koek. En het mooiste is dat iedereen gewoon mee kan doen, ook al heb je weinig of geen voorkennis. Elke keer weer ervaren deelnemers het als een heel interessante drie kwartier. Want het blijkt vaak dat je meer weet dan je denkt. U bent van harte welkom in de bibliotheek van sjoel.

foto Sam Grünfeld

Cursusleider:

Rabbijn David
Lilienthal

Cursusdag:

30 augustus 2011

Tijd:

20.00-22.00

Prijs € 5,-

Cursusleider:

Jo van Beusekom

Cursusdag:

8 september 2011

Tijd:

20.00-22.00

Prijs € 5,-

2.

Doe 'ns een boekje open

Tuurt u wel eens nieuwsgierig door het blauwe glas in de Anne-Frankzaal, om vervolgens rijen dichte boeken te zien? En zou u er in willen bladeren en kijken? Rabbijn David Lilienthal maakt u wegwijz in de bibliotheek: welke soorten boeken er staan, hoe ze te vinden zijn, hoe en wanneer u ze kunt lenen. De bibliotheek bevat boeken die voor iedereen interessant zijn: van voorzichtige beginner tot rabbijnenstudent.

3.

Een menora van melodieën

Een workshop over de bijzondere muziek voor "Oew'noecho Jomar", die Jeff Hamburg componeerde voor de inwijding van de nieuwe sjoel. Deze muziek blijkt een schat aan traditionele Joodse melodieën in zich te bergen en prachtig in onze traditie te passen. Jo van Beusekom (bij velen bekend als Joppe), muzikaal begeleider van de LJC-Amsterdam, laat u de verbondenheid zien tussen deze eigentijdse toonzetting en de Asjkenazische traditie. U wordt actief betrokken, in tekst en muziek!

Cursusleider :

Etienne Denneboom

Cursusdagen:dinsdag 13, 20 & 27
september 2011**Tijd:**

20.00-22.00

Cursusmateriaal:

Het boek 'Heavenly Torah' is te bestellen bij o.a. Amazon en Selexyz en kost ca. € 37,-

Prijs € 15,-

4.

Denk verder met Heschel

In vervolg op de cursus 'Denk mee met Heschel' krijgt u nu de gelegenheid vérder te denken met Heschel. Ook wie de vorige cursus heeft gemist, kan meedoen. Abraham Joshua Heschel geldt als één van de belangrijkste Joodse denkers van de 20e eeuw. Hij werd geboren in Polen, en was een nazaat van de Ba'al Sjem Tov. Vanaf 1946 doceerde hij Joodse filosofie en theologie aan het Jewish Theological Seminar in New York. 'Heavenly Torah as Refracted through the Generations', het spirituele testament van Heschel, staat centraal in de cursus.

Door middel van close reading verkennen we de verborgen waarheid en werkelijkheid die door de rabbijnen van de Talmoed, van de Zohar, van Safed en in verscheidene mystieke en Chassidische bronnen wordt gepresenteerd. U zult niet alleen kennis maken met de mystieke denkwereld met Heschel als gids, maar ook zelf worden gestimuleerd in de ontwikkeling van uw eigen spirituele bewustzijnsniveau! Gemiddelde kennis van Engels is gewenst.

Heschel (I) naast M.L. King

Cursusleider:

Ruben Reisenstadt

Cursusdagen:zondag 6, 13 &
20 november 2011**Tijd:**

10.15-12.15

Cursusmateriaal: Bensjboekje (€ 7,50),
bensj-cd (€ 10,-);
hele set voor € 15,-**Prijs** € 15,-

5.

Bensjen doe je zo

Wat geeft meer sfeer dan na het genot van een heerlijke sjabbatmaaltijd samen het 'birkat hamazon' zingen, het gebed na het eten? Samen? Met zijn allen? Ja, de één zingt, een ander neuriet of broemt wat en sommigen luisteren alleen maar.

Behoort u tot de neuriënde of luisterende disgenoten? En wilt u wel eens mee kunnen doen, bijvoorbeeld bij een sjabbatmaaltijd van Talmoed Tora? Of in ander gezelschap? Of gewoon thuis, met uw kinderen, familieleden, vrienden?

Dan biedt deze cursus u daarvoor een prachtige mogelijkheid!

U oefent zondagochtend met de docent, en thuis of onderweg kunt u alles naluisteren op de cd.

U hoeft voor deze cursus geen Ivriet te kunnen lezen. Alle teksten zijn ook fonetisch beschikbaar.

foto: Arno Vyth

Cursusleider:

Channa Meyer

Cursusdagen:

dinsdag 8, 15, 22
& 29 november; 6
december 2011.

Tijd:

20.00-22.00

Cursusmateriaal:

Speciaal cursusboekje
& "Hoi ik leer Ivriet".
De kosten hiervoor
worden t.z.t. bekend-
gemaakt.

Prijs € 25,-

6. Tour de sidoer

Kunt u een beetje Ivriet lezen? En wilt u meer? Dan is deze cursus een spannende uitdaging. Want u krijgt er niet alleen een leuk boekje bij, u gaat ook zelf lezen in de sidoer, en daarmee gaat die wereld weer een stukje verder voor u open.

Bovendien kunt u ervoor kiezen om u door de computer te laten begeleiden.

U leert tijdens de cursus dus technisch beter lezen én we staan stil bij de betekenis van sidoerteksten.

Deze cursus is een prima vervolg voor de deelnemers aan "Van abracadabra naar alef-beth" vorig jaar.

Cursusleider:

Ron van der Wieken

Cursusdagen:donderdag 8 & 15
december 2011**Tijd:**

20.00-22.00

Prijs € 10,-

7.

Ruth, een plaatje!

Het boek Ruth is één van de vijf zogenoemde megilot, vijf relatief kleine boeken in Tenach. Het boek Ruth kennen we van het verhaal van de Moabitische Ruth die haar leven deelt met haar Israëlitische schoonmoeder Naomi.

De schilderes Ruth Dagan heeft het boek Ruth vorm gegeven in een tentoonstelling in de LJG. Reden voor het Studiecentrum om een cursus te organiseren over de Bijbelse Ruth, in samenhang met de tentoonstelling.

De cursusleider zal eerst inzicht bieden in de vijf megilot: Ruth, Esther, Kohelet (De Prediker), Sjier hasjiriem (Het Hooglied) en Eecha (Klaagliederen). Vervolgens zal hij dieper ingaan op de megila Ruth. Dit is in veel opzichten een verrassend en ook inspirerend boek, zeker wanneer de megila Sjier hasjiriem (Hooglied) daarnaast wordt geplaatst.

RUTH buigt voor BOAZ; Ruth Dagan

Cursusleiders:

Chaim van Unen
(korte inleidingen)
en Marianne Fuchs
(gespreksleiding)

Cursusdagen:

donderdag 19 & 26
januari; 2 & 9 februari
2012

**Maximale
groeps grootte:**

15 deelnemers

Tijd:

20.00-22.00

Prijs € 30,-

8. Mie anie?

Mie anie zijn de Hebreeuwse woorden voor: wie ben ik?

Die vraag doet zich in talloze varianten voor bij mensen, zeker wanneer je in twee werelden leeft. Een Joodse en een christelijke, bijvoorbeeld.

In deze cursus kijken we naar de manier hoe bekende en minder bekende personen met die vraag hebben geworsteld, en hoe zij met die puzzel zijn omgegaan. Op het programma staan de Duits-Joodse dichter Heinrich Heine, maar ook Carry van Bruggen, Ischa Meijer, Renate Rubinstein en Jacob Israël de Haan.

In elke les wordt er over één van deze personen eerst een korte inleiding gegeven waarna er in het tweede deel een gesprek wordt gevoerd naar aanleiding van de reacties van de deelnemers.

Cursusleider:

Daniel Beaupain

Cursusdagen:woensdag 1, 15 &
29 februari; 14 & 28
maart 2012**Maximale
groeps-grootte:**

12 deelnemers

Tijd:

20.00-22.00

Prijs € 37,50

9.

De kracht van Moessar

Moessar. U hoort of leest dat woord wel eens. Maar wat is het eigenlijk? Is het iets Joods? Ja, Moessar is een eeuwenoude Joodse traditie. Centraal staat de ontwikkeling van de kwaliteiten van de ziel door middel van een set praktisch gereedschap. Het is iets dat je al doende leert in de praktijk te brengen.

Door de relatieve onbekendheid wordt het ook wel het 'best bewaarde Joodse geheim' genoemd.

Ben je op zoek naar je werkelijke potentieel? Ben je toe aan een methode van persoonlijke groei en wil je hier tijd en energie in steken? Aan de hand van klassieke Joodse teksten, aanvullend persoonlijk materiaal en eigen ervaringen wordt in deze cursus van 5 lessen op praktische en intensieve wijze kennisgemaakt met Moessar.

Jacob's ladder; Chagall

Cursusleider:

rabbijn Menno
ten Brink

Cursusdagen:

zondag 5, 12 & 19
februari 2012

Tijd:

10.15-12.15

Prijs € 15,-

10.

Allemaal misjpoeche?

Als je om je heen kijkt, en nog eens goed kijkt, stuit je vaak op samenlevingsvormen waarover je je kunt verbazen. Waar vroeger het klassieke gezinspatroon normaal was ("zo hoort het"), zien we nu bijvoorbeeld veel eenoudergezinnen, gemengde huwelijken en relaties zonder huwelijk.

We hebben binnen onze LJG een briet ahawa, 'homo-choepa', gehad.

Ook zijn we intussen bekend met verschijnselen als adoptie, spermadonoren en draagmoederschap. Niet iedereen kan zich in deze vormen even goed vinden of ze zelfs accepteren.

Daarom is de centrale vraag in deze cursus: hoe wordt over al deze varianten gedacht op basis van de halacha? De cursusleider zal vooral ook de Liberaal Joodse literatuur hanteren wanneer de vraag opduikt: kan dit volgens de Joodse traditie? En: hoe gaan we er in de praktijk van de LJG mee om?

Een diepgaande cursus waarin u met uw vragen terecht kunt.

Joodse bruiloft; Jozef Israëls

Cursusleider:

Channa Meyer

Cursusdagen:

donderdag 16 &
23 februari;
1, 8, 15 & 22 maart
2012

Tijd:

20.00-22.00

Prijs € 45,-

11.

Klank van haftara

Net als voor de Toralezing is er voor het voordragen van de haftara muziek. De haftara kent een eigen melodie. De muziktekens voor de melodie zijn verborgen in de tekst.

Ook ú kunt de haftara leren 'laaienen'! U leert de zangtekens herkennen en zingen.

In de groep wordt geoefend én u oefent thuis. Zo gaan alle loopjes u vertrouwd in de oren klinken en krijgt u het laaienen onder de knie. U zult merken hoe leuk het is om te doen, en ook hoe leuk het klinkt als de haftara wordt gezongen!

Om mee te doen met deze cursus moet u lvriet kunnen lezen.

Cursusmateriaal wordt door de docent uitgedeeld.

Berchot Ha Haftarah; Marlene Burns

Cursusleider:

Herman van Praag

Cursusdagen:

maandag 5 & 12
maart 2012

Tijd:

20.00-22.00

Prijs € 10,-

12.

Sjimsjon, Gods werktuig of 'misfit'?

Sjimsjon is één van Israëls zogenaamde Richteren, in de tijd tussen Jehosjoea en koning David.

Een spectaculaire figuur die met leeuwen in het veld vocht, een Filistijnse tempel in elkaar liet storten en zich liet verleiden door een vreemde vrouw om de geheimen van zijn buitensporige kracht prijs te geven. Zijn geboorte was al omhuld met wonderlijke verhalen.

En bovendien was hij een nazier, een aan God gewijd mens.

Hoe moeten we hem beoordelen? Wat droeg hij bij aan het voortbestaan van ons volk? Kunnen we uit zijn optreden lessen trekken? En bovenal, kunnen wij zonder psychologische kennis deze 'avonturier' begrijpen?

De docent is emeritus hoogleraar psychiatrie en staat borg voor een boeiende cursus.

Sjimsjon & Delila; Gerrit van Honthorst

Cursusleider:

Joram Rookmaaker

Cursusdagen:zondag 18 & 25
maart 2012**Tijd:**

10.15-12.15

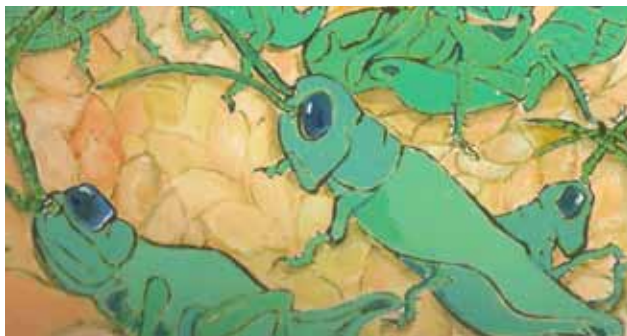
Prijs € 10,-

13. Seiderbreed

Pesach, de bevrijding van ons volk. We vieren en herinneren het ons tijdens de seider. Elk jaar is dat weer een bijzondere avond, liefst mét, maar soms ook zonder kinderen. Een avond met bekende elementen: ma nisjtana, de vier kinderen, matses en maror, zingen, soep met matseballen, ...

Hoe gaat u het dit jaar doen? Wat is eigenlijk de structuur van de seider? Welke elementen van de seider stelt u centraal? Geeft u op een speciale manier inhoud aan uw seider? Hoe betreft u iedereen, kinderen en volwassenen? Of ... bent u toe aan nieuwe inspiratie na zoveel jaren seider?

Laat u inspireren door Joram Rookmaaker, de samensteller van de praktische 'Brede hagada'. Hij zal u door de seider leiden en u handvatten aanreiken voor een zinvolle, aansprekende invulling.

Sprinkhanenplaag; Suzanne Grünfeld

Cursusleiders:

Dan Cohen
(achtergrondkennis
Israël)
en Wilma Menko
(gespreksvaardigheid)

Cursusdagen:

woensdag 18 & 25
april; 9 & 16 mei
2012

Tijd:

20.00-22.00

Prijs € 30,-

14.

Laat je niet kisten!

Hoe vaak gebeurt het niet, misschien de laatste tijd wel vaker dan vroeger, dat je wordt geconfronteerd met een boude opmerking? Het kan gaan over Israël, over Joodse gewoonten, over bekende Joden of anonieme.

Hoe reageert u in zo'n situatie? Een situatie met bekenden of collega's, of juist onbekenden, op straat, in een winkel? We vinden dat allemaal lastig.

In deze cursus wordt u achtergrondkennis aangeboden, met name over Israël en het ontstaan van de staat, om beter beslagen ten ijs te komen.

Daarnaast leert u hoe u kalm en sterk kunt blijven zodat uw manier van communiceren effectief is.

Het doel van deze cursus is op rustige wijze met de negatieve ander het gesprek aan te kunnen gaan over Israël en hoe op kwetsende opmerkingen in te gaan.

Elke bijeenkomst bestaat uit een deel "college" en een deel vaardigheidstraining.

EC Communication Task Force

Cursusleider:

Mirjam Ushpiz

Cursusdagen:zondag 15 april;
6 & 13 mei 2012**Tijd:**

10.15-12.15

Prijs € 15,-

15.

Sjoelhits

In een sjoeldienst wordt veel gezongen. De chazan gaat voor, de gemeente antwoordt en zingt psalmen, gebeden, terugkerende refreinen.

Als u minder goed bekend bent met de teksten en melodieën, zit u misschien vooral te luisteren en kijkt wat om u heen.

Wilt u graag actiever meedoen, half bekend klinkende melodieën ook zelf leren zingen? Op deze manier vertrouwd raken met een dienst? Dan krijgt u daarvoor nu de kans!

Op drie zondagochtenden kunt u in klassikaal verband oefenen, leren en uiteraard zingen. Onder deskundige leiding gaat u van “Adon olam” tot “Siem sjalom” en maakt u kennis met andere “sjoelhits”.

De cursusleider Mirjam Ushpiz is sjlichtat tsiboer; zij heeft de opleiding om voor te zingen in een dienst gevolgd bij het Levisson Instituut.

Adon Olam

Cursusleider:

Michael Bloemendal

Cursusdagen:

dinsdag 5, 12, 19
& 26 juni 2012

**Maximale
groepsgrootte:**

20 deelnemers

Tijd:

20.00-22.00

Prijs € 32,-

16.

3e keer trakteren ... op Talmoed

Aan Einstein werd vlak voor zijn dood gevraagd wat hij anders zou doen, als hij zijn leven kon over doen. Hij antwoordde: 'Ik zou de Talmoed bestuderen'.

Michael Bloemendal zal ons voor de derde keer trakteren op Talmoed!

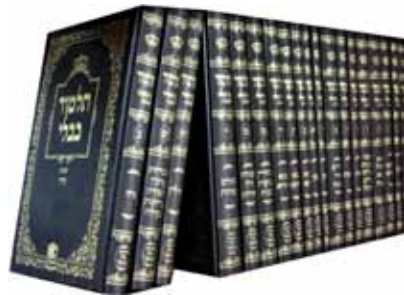
Na de kennismaking twee jaar geleden ('Talmoed, een traktatie') en de korte thema's vorig jaar ('Talmoed: blijft verrassen!') volgt nu 'Talmoed compleet'.

We gaan een stuk Talmoed in zijn geheel bestuderen. Hiervoor wordt een onderwerp gekozen, dat kan worden vertaald naar de actualiteit.

U zult merken hoe verrassend het is om in oude discussies en standpunten van onze geleerden aanknopingspunten te vinden voor kwesties van vandaag!

Er wordt gewerkt in twee studiegroepen van elk maximaal 10 personen.

Iedereen kan meedoen, ook als u de voorgaande cursussen hebt gemist. deel vaardigheidstraining.

17.

Studiereizen

Het Studiecentrum organiseert al decennialang inspirerende reizen naar steden en landen in de diaspora waarbij Joods heden en verleden centraal staan. Proeven van cultuur en geschiedenis en verrassende ontmoetingen met de lokale gemeenschappen zijn vaste ingrediënten van onze reizen.

Dit jaar zijn er twee reizen: in najaar en voorjaar. Van 24 november tot 1 december 2011 maken we i.s.m. met ARZA Nederland – een 8-daagse rondreis door Israël. Ontmoetingen met Joodse leiders, auteurs, studenten, bezoek aan ontwikkelingsprojecten, aandacht voor leefomstandigheden van diverse bevolkingsgroepen, natuur en milieu vormen de basis van het uitgebreide programma. We maken kennis met progressieve gemeenten en vieren met hun leden samen kaballat sjabbat. De plannen voor de reis van voorjaar 2012 verkeren nog in een beginstadium. Suggesties van harte welkom! Zie voor meer informatie de Kol Mokum Katan en de wekelijkse LJC-Nieuwsbrief.

18.

PJ21: Progressief Jodendom in de 21ste eeuw

Het Studiecentrum heeft een denktank 'PJ21', Progressief Jodendom in de 21e eeuw. De denktank denkt na over de vraag hoe onze LJG er in de komende eeuw uit moet of kan zien.

Tien gemeenteleden plus een voorzitter vormen de 'broedende kip' en puzzelen op deze vraag. Zij houden regelmatig studiebijeenkomsten. Het Levisson Instituut biedt inhoudelijke ondersteuning; het Studiecentrum draagt zorg voor de organisatie.

Eén keer per jaar organiseert het Studiecentrum een studiedag, te beginnen in juni 2012. Dan zullen de leden van de denktank hun producten aan de gemeente voorleggen. U krijgt dan de kans om uw mening over werk en ideeën van de denktank naar voren te brengen. Op die dag is er veel gelegenheid tot discussie. Na drie jaar zullen we meer inzicht hebben in de vraag:

Hoe moet de LJG zich instellen op de moderne tijd en welke vorm en inhoud zijn daarvoor het meest geschikt?

Het bestuur van de LJG zal deze resultaten serieus meenemen in haar beleidsvorming.

foto: Roel van Nieuwenhoven

Contactinformatie

De cursussen worden gegeven
in de Liberaal Joodse Gemeente
Amsterdam,
Zuidelijke Wandelweg 41,
1079 RK Amsterdam.

Voor vragen en aanmelding
kunt u een bericht sturen naar:
studiecentrumljj@gmail.com

Overmaken van cursusgeld: ABN-AMRO 44.77.51.476,
ten name van L JG-Studiecentrum
o.v.v. de naam van de cursus.

Cursusmateriaal is – tenzij anders vermeld – verkrijgbaar op
de eerste bijeenkomst, tegen contante betaling.

Kijk ook regelmatig op:
www.ljgamsterdam.nl > Studiecentrum

